

Brief van Hooft van 20 oktober 1619 (P.C. Hoofts Mengelwerken
(Amsterdam/Leiden 1704) 231v.

10.
Aan de Heeren van de Rekeninge der Graafelijk-
heit van Hollandt.

Edele, mogende Heeren,

U Wer Ed. Mog. schrijvens in date den 11^{en} leffleden, met de co-
pyen van regifter en missive, hier by te rug gaande, is den 14^{en} ont-
fangen by my, en met devoir naargekoomen. Zulks ik, uit com-
municatie met de Regenten der stede Naarden en dorpen van Goey-
landt getrokken, gelijk ook ten deele by inspectie bevonden heb, dat de
plaatze, daar't Goeyerbos voor de troublen stondt, is een hooghte ge-
legen ontreit een half uure gaans zuidelijk van Hilferfom, groot by gif-
tinge aan den kant van 200 morgen biggelsteenigh en grofzandigh landts;
H h 2 niet

niet draagende dan zeekere heide, dienstigh tot weide van schaapen en
strojinge onder beesten, om, vermengelt met misse, den schraalhede haar-
der bouwlanden te baate gebraght te werden: de welke geschaapen zou-
den zijn mede tot heide te werden by mangel van de heide en plaggen,
die zy van deeze ende andere quartieren in den zelven lande met groo-
ten arbeit verzaamelen, als d'eenige materie, bequaam tot zulks aldaar
te bekoomen. Ende zeggen zy lieden te zijn in vredige possessie, *vel*
quasi van zulks te mogen doen, hoewel de grondt den Graaflijkheide
toekomt, producerende tot fondament haarder pretentien een vonnis
's Hof's van Mechelen in date den 19^{en} November anno 1574, waar van
't dictum geextraheert hier by gaat: dat zy ook van oudsher betaalen ze-
kere lasten onder den naame van bostienden, ende hun lieden, ten tij-
de 't bos in wezen was, competeerde elk respectivelijk te zijner beurte
den houw daar in t'haaren proffijte; 't welk by de voorschreeve uitroei-
jinge, en 't enkel resteen van heide, grootelijks is vermindert. Ik heb
niet gelaaten haar te fonderen (alzo 't een favorable zaak is, wildernis
tot culture te brengen) oft zy zouden kunnen verstaan tot afstandt van
't bos, mits ontlast werdende van de voorschreeve tienden: maar word
daar op bejegend: hoe dat Goeilandt jegenwoordelijk veel meer is ge-
peupleert, als voor de troublen, ook overzulks behoefriger van quantiteit
oft deughde van landt, de quantiteit ontbrekende, gezocht moet wer-
den de melioratie door de voorschreeve middelen, zoo zeere, dat de ma-
terie gefuppeditteert, boven zoo veel andere heiden, uit den grondt van
't bos noch nergens naa strekken magh: maar veele particulieren jaarlijx
goede partye van lange heide, die op Goeilandt, ter zaake van 't fre-
quent afmaayen, niet gevonden wordt, gedrongen zijn te koopen op de
Vuirffe, en in verscheide plaatsfen des Gestichts van Utrecht. Ende tot
bewijs van dezen noodt allegeren, dat zy lieden eenige jaaren herwaarts
merkelijke kosten hebben geleidt aan 't behouden van dezen hoek, door
't planten van den helm, zonder 't welke 't zwoordt van den velde, over-
loopen met zandt, verdrooght, verdort, en verftoven zoude zijn ge-
weest. Zeggen mede, dat de plaatse van 't bos eertijds geënvironneert
was met hooge veenen, de welke plegende te subministreeren de vocht-
tigheit, vereifcht tot voedsel der planten, nu t'eenemaal afgegraaven
zijn, zulks de grondt, gedestitueert van vruchtbaarheid, tot egeene culture
zoude kunnen reufceeren. Oft het ook anders uitviel, (gelijk zy lieden
haar verzeekeren neen) zoo zouden in allen gevalle haare landen, ge-
priveert van de heide hier ter plaatze wassende, onbequaam werden tot
den last der verpondinge, en veele huisgezinnen geruineert, zoo zy zeg-
gen. Welke extremitet zy vertrouwen incompatibel te weezen met de
vaderlijke zorg die de Grootmog. Heeren Staaten over haare onderdaa-
nen gewoon zijn te draagen. Is voorts mijn advijs (dewijl U Ed. Mog.
dat gelieft heeft te requireeren) al waar 't ook dat alle voorschreeve pre-
tentien, objectien en motiven moghten werden geoordeelt te weezen fri-
voel, dat den geen, die de resolutie neemen zouden van uit te voeren
dit deffsein, bejegenen zouden onentlijke obstacelen, turbeelen, affronten en
ongeneuchten; gelijk d'ervarenheit aanwijft dat ordinarie vallen in zaaken
die doorgedreeven werden tegens wil en dank van een gansche gemeen-
te: en oorbaar waare, als de Heer Prinsse van Portugaal verstondt hier
op te vervolgen, te tenteren den wegh van accoord met de huislieden en
stede, alhoewel ik my luttel hoope van succes zoude kunnen geeven.